

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZASOK.

Spettmann János †

Amúgy is már erősen megtizedelt régi erdészgárdánkból ismét kidőlt egy értékes tölgy.

Spettmann János ny. miniszteri tanácsos június hó 18-án 68 éves korában Budapesten meghalt és ugyanitt a Kerepesi-úti temetőben kísérték kartársai, barátai és tisztelői utolsó útjára.

A Szepességben, Lőcsén született 1870 június 27-én, s tanulmányai elvégzése után, 1893-ban, mint műszaki díjnok kezdte meg állami szolgálatát a mármrosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál. 1896-ban ugyanottan erdőgyakornokká nevezték ki.

Ilyen minőségben került néhány hónap múlva a görgény-szentimrei erdőőri szakiskolához, mint tanársegéd, ahonnan 1898 őszén a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémiához rendelték ugyancsak tanársegédnek. 1900 július 1-én a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz osztották be, közben erdészjelöltté, majd erdösszé lépett elő.

1903 év április hó 1-ével a m. kir. földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályába került, ahol 1906-ban főerdész, 1911-ben főerdőmérnök, 1917-ben címzetes, néhány hónap múlva tényleges erdőtanácsos lett. 1918-ban érte el a főerdőtanácsosi és 1926-ban a miniszteri tanácsosi rangot, amikor is az erdőrendészeti osztálynak lett a vezetője.

Kevesen vagyunk már itt azok közül, akik vele együtt kopattuk a selmeci Alma Mater hideg kőkoekáit és iskolapadjait, de még ezeknél is kevesebben, akik vele együtt szolgáltuk az erdőkinestárt, de mindnyájan meleg szeretettel gondolunk a jó kartársra, a minden szép és nemesért lelkesedni tudó, szorgalmas és mindvégig alkotni vágyó derék tisztviselőre, a szerető barátira, aki mint főnök szigorú kézzel, de igazságosan látta el nehéz szolgálatát.

Fájdalommal szívünkben búcsúzunk tőle e lap hasábjain egyben az Országos Erdészeti Egyesület nevében is, amelynek 1882-től kezdve egészen haláláig rendes tagja volt.

L. B.

*

Láng Károly, műegyetemi ny. r. tanár, a Láng L. gépgyár rt. műszaki igazgatója, selmezbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola volt tanára június hó 8-án 61. évében elhunyt.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HÍREK.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Bártfay Béla* magyar királyi főerdőtanácsosnak saját kérelmére történt végleges nyugalomba helyezése alkalmából a miniszteri tanácsosi címet adományozom.

Kelt Budapesten, 1938. évi június hó 30. napján.

dr. *Sztranyavszky Sándor* s. k.

Horthy s. k.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámában *Lengyel Viktor* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott magyar királyi főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, *Maróthy Emil*, *Vető Gyula*, vitéz *Tóth László* és *Földes Tibor* magyar királyi főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat, továbbá *Szeöts Béla* magyar királyi erdőtanácsost a VI. fizetési osztályba magyar királyi főerdőtanácsosokká kinevezem.

Kelt Budapesten, 1938. évi június hó 30. napján.

dr. *Sztranyavszky Sándor* s. k.

Horthy s. k.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámában *Balás Emil*, *Héjj János István* és *Lippóczy Béla* magyar királyi főerdőtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet, *Pászthory Ödön* miniszteri tanácsosi címmel felruházott magyar királyi főerdőtanácsosnak a miniszteri tanácsosi jelleget, *Eröss Gyula* és *Takács János* erdőtanácsosoknak a magyar királyi főerdőtanácsosi címet és jelleget, *Zsák Lajos* magyar királyi erdőmérnöknek a magyar királyi erdőtanácsosi címet és jelleget, *Botos Sándor* magyar királyi erdőtanácsosi címmel felruházott főerdőmérnöknek az erdőtanácsosi jelleget, *Ágfalvi Imre*, *Soós Károly*, vitéz *Kiss Lajos* és *Laczkó Béla* m. kir. főerdőmérnö-

köknek a magyar királyi erdőtanácsosi címet, továbbá *Könczey Árpád* magyar királyi erdőmérnöknek a magyar királyi főerdőmérnöki címet, végül *Erdődy Miklós* és *Molnár Antal* magyar királyi erdőmérnököknek a magyar királyi főerdőmérnöki címet és jelleget adományozom.

Kelt Budapesten, 1938. évi június hó 30. napján.

dr. *Sztranyavszky Sándor* s. k.

Horthy s. k.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Szöke Győző* (Kaposvár), *Fás János* (Pécs) és *Zsemlye Imre* (Sopron) erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököket, *Nagy Jenő* m. kir. főerdőmérnököt (Esztergom), továbbá *Kachelmann Ottó* (Miskole) és *Gloser Dezső* (Budapest) m. kir. erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká kinevezte. (1938. évi június hó 25-én kelt 3265/1938. eln. II. 1. számú rendelettel.)

•

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámában *Rohosy Soma* (Szombathely), vitéz *Telgárthy Jenő* (Visegrád), dr. *Magyar Pál* (Sopron), m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőmérnököket, *Rőczei Géza* (Debrecen), *Borovszky Pál* (Miskole), *Selmeczy Mihály* (Miskole) és *Komán Béla* (Esztergom) m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké, *Gerencsér István* (Szikszó), *Kricsfalvi Viktor* (Esztergom) és *Egry Károly* (Szekszárd) m. kir. erdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m. kir. segéd-erdőmérnököket, *Tajnafoi József* (Zalaegerszeg), *Zoltán János* (Kaposvár), dr. *Haracsi Lajos* (Sopron), dr. *Földes Károly* (Győr), *Maczkó István* (Gödöllő), *Szabó Géza* (Sirok), *Dolensky Károly* (Szeged—Királyhalom) és *Rózsahegyi Antal* (Zalaegerszeg), m. kir. segéd-erdőmérnököket, továbbá *Kutasy Viktor* egyetemi tanársegéd, okl. erdőmérnököt a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké, *Herczeg János* (Diósgyőr), *Kovács István* (Szeged), *Szigyártó Zoltán* (Miskole), vitéz *Takács Ferenc* (Szeged—Királyhalom), *Gellért Géza* (Kaposvár), *Bartha Lajos* (Eger), *Terényi József* (Gödöllő), *Stefaits István* (Balassagyarmat) és *Suhayda Károly* (Debrecen) magyar királyi erdőmérnökgyakornokokat a X. fizetési osztályba m. kir. segéd-erdőmérnökökké, továbbá *Csiszár Imre* (Miskole), *Zsirai Gyula* (Miskole) és vitéz *Ortutay Pál* okl. erdőmérnököket a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. s. erdőmérnökökké,

végül *Kuthi István* (Gödöllő), *Matolcsy Andor* (Miskolc), *Kerkápoly Géza* (Szeged), *Cselényi László* (Gödöllő), *Pammer Dezső* (Sopron), *Donáth Aladár* (Debrecen), *Botos Mihály* (Debrecen), *Kovács Nagy Zsigmond* (Debrecen), *Vámosi Ferenc* (Miskolc) és *Köröskényi Béla* (Miskolc), okl. erdőmérnököket ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokká kinevezte. (1938. évi június hó 25-én kelt 3327/1938. eln. II. 1. számú rendelettel.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Lippóczy Béla* miniszteri tanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőtanácsost a gödöllői m. kir. állami és koronauradalmi erdőigazgatóság főnöki teendőinek ellátásával megbízta.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Héjj István* miniszteri tanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőtanácsost a szolgálat érdekében áthelyezte Székesfehérvárról Győrbe és megbízta a m. kir. erdőigazgatóság főnöki teendőinek ellátásával.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Egly József* m. kir. főerdőtanácsost Szekszádról Budapestre a szolgálat érdekében áthelyezte és szolgálattételre a budapesti m. kir. erdőfelügyelőséghez osztotta be.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Kálmán Béla* m. kir. erdőtanácsost a szolgálat érdekében áthelyezte Szombathelyről Székesfehérvárra és megbízta az ottani, *Horváth Rezső* m. kir. főerdőmérnököt pedig a szombathelyi m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Nagy Zoltán* m. kir. erdőtanácsost Visegrádról Miskolcra és megbízta a felügyeleti tisztii teendők ellátásával, továbbá *vitész Borsay Ferenc* m. kir. erdőmérnököt Diósgyőrből Visegrádra és megbízta a visegrádi m. kir. állami és koronauradalmi erdőhivatal vezetésével, *Galambos Gáspár* m. kir. segéderdőmérnököt Parádról Diósgyőrbe és megbízta a szentléleki m. kir. erdőhivatal vezetésével, végül *vitész Bárdossy László* m. kir. segéderdőmérnököt Gödöllőről Parádra és megbízta a parádi m. kir. erdőhivatal vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére a miniszteri számvevőségi tisztviselők létszámában *Tasnády Gyula* és *Fülöp András* II. osztályú főerdőszámtanácsosoknak a magyar

királyi I. osztályú főerdőszámtanácsosi címet és jelleget, *Markovich Béla* magyar királyi erdőszámtanácsosi címmel felruházott erdőszámvizsgálónak és *Ürmössy Andor* m. kir. erdőszámtanácsosi címmel felruházott erdőszámvizsgálónak a VIII. tizedési osztály jellegét adományozom.

Kelt Budapesten, 1938. évi június hó 30. napján.

Horthy s. k.,

Dr. Sztranyavszky Sándor s. k.

(3465/1938. eln. szvig. F. M. szám.)

*

A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Klausberger József* közalapítványi erdőtanácsosnak a királyi közalapítványi főerdőtanácsosi címet és jelleget adományozom.

Kelt Budapesten, 1938. évi június hó 30. napján.

Horthy s. k.,

Gróf Teleki Pál s. k.

*

A zirci apátsági erdőgondnokság vezetését *Fábián László* eddigi magyarpolányi erdőgondnok vette át. Magyarpolányba *Asbóth Béla* zirci erdőmérnök-gyakornok nyert erdőmérnöki kinevezést. Az alsórönöki fűrésztelep vezetésére *Sóska Gyula* kapott megbízást.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A m. kir. József nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem bányá-, kohó- és erdőmérnöki karán 1938. évi június hó 15-én tartott erdőmérnöki második szigorlaton *Vasvári László* és *Véssey Róbert* erdőmérnöki oklevelet nyertek.

*

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek a magyar erdőtisztikar tagjainak név-, cím-, rang- és lakásváltozását nekünk minden alkalommal bejelenteni, hogy mindenkinek megadhassuk azt, ami őt megilleti!

ESZTERGOMI KÖZGYÜLESÜNK.

A Szent István-év fénye adta meg az ünnepélyes keretet az idej hagyományos vidéki közgyűléshez, annak a szívélyes hangú meghívásnak az alapján, amellyel Esztergom sz. kir. város tisztelte meg egyesületünket.

A miskolci közgyűlés részleteire visszaemlékezve, bevalom, némi aggodalommal gondoltunk azokra a nehézségekre, amelyek egy népesebb összejövetel képesán minden kisvárosban felmerülnek. Ha már Miskolcon sem volt könnyű dolog az elszállásolás, joggal tarthattunk attól, hogy Esztergomban még lejjebb kell szállítani az igényeket.

Hiszen mindössze alig 15 szállodai szoba állt rendelkezésünkre, a résztvevők nagy többségét tehát magánlakásokban kellett elhelyeznünk.

És így ismét külön ki kell emelnünk *Hajdu Gyula* m. kir. erdőtanácsos, erdőfelügyelő, kedves kartársunk páratlanul készsége baráti segítségét és nagyszerű szervező-képességét, amellyel minden akadályt elhárított az útból.

Igaz, hogy ebben a munkájában nemcsak szűkebb családjá, hanem egész rokonsága, ismerősei is támogatták. De azért ha visszagondolok az elmúlt napokra, mégis csak valóságos csodának látom, hogy 130 ember sok külön kívánságával meg tudott birkózni.

Az előkészítésben derekasan kivették a részüket *Nagy Jenő* m. kir. erdőtanácsos, mint a főparancsnok helyettese, *Riedl Gyula* székesfőkáptalani, és *Riedl László* érsekuradalmi erdőtanácsosok, továbbá *Komán Béla* m. kir. főerdőmérnök, *Szóják Károly* kir. közalapítv. főerdőmérnök, valamint a gödöllői m. kir. állami és koronauradalmi erdőigazgatóság részéről: *Barkóczy István* m. kir. főerdőtanácsos, *Krassay Agost* és vitéz *Telgárthy Jenő* m. kir. erdőtanácsosok, akik a közgyűléssel kapcsolatos tanulmányutak megrendezését és lebonyolítását voltak szívesek vendéglátó házigazdáink: a Hercegprimás Úr Ő Eminenciája, az esztergomi székesfőkáptalan, a kir. közalapítvány, Esztergom sz. kir. város és a m. kir. földművelésügyi miniszter Úr Ő Nagyméltósága megbízásából elvállalni.

Mindnyájukat őszinte hálánk illeti.

A közgyűlés lefolyásáról a lapunk jövő számában közzéteendő jegyzőkönyv fogja olvasóinkat tájékoztatni; szükségtelenek tartjuk tehát, hogy itt is részletesebb ismertetést adjunk róla.

Mégis hangsúlyozottan kívánunk rámutatni, hogy vitéz *Lámfalussy Sándor* indítványa a tűzifaforgalom ellenőrzésének további fenntartása tárgyában az erdőbirtokosság részéről megnyilvánuló igen komoly aggodalomnak adott kifejezést, amelyet a közgyűlés is fenntartás nélkül magáévá tett.

Roth Gyula a *Saághy*-féle kámoni arborétum ügyében emelt szót, amely csak állami megvásárlás útján menthető meg a magyar kulturának.

vitéz dr. *Bokor Rezső*, az *erdőtiszti formaruha* hivatalos bevezetése iránt tett indítványt.

Ezzel a kérdéssel tehát egyesületünknek most már érdemben is foglalkoznia kell, amit örömmel vállalunk, mert egy régóta érzett hiányon kívánunk segíteni vele.

Jól tudjuk, hogy nem lesz könnyű egy általános megelégedést kiváltó megoldást találni, mégis minden erőnkkel azon leszünk, hogy az életrevaló javaslat, amely *szakunk egységének külső hangsúlyozását* kívánja elősegíteni, ne sikkadjon el nyomtalanul a feledés porában, mint jó néhány elődje.

Kiemelkedő eseménye volt a közgyűlésnek *Ajtay Viktor* előadása.

Világos okfejtése, meggyőző érvelése és gyakorlati szempontjai még azok számára is teljes mértékben érthetővé tették a „*természetes vágássorrend-szám*“ lényegét és alkalmazhatóságának előnyeit, akik egyébként nem kísérték figyelemmel a tárgy körül lefolyt irodalmi vitát és csak az előadásból ismerték meg *Ajtay* elgondolását.

A szünni nem akaró taps nemcsak a hazai erdőgazdaság egyik szerény, de eredményes és lelkes munkását, hanem a *talpraesett magyar ötletet* is ünnepelte, és megnyitotta a szíveket a komoly kérdésekkel való foglalkozás számára.

Ezért volt számunkra kétszeres öröm, hogy a hallgatóság soraiban a földművelésügyi minisztérium és a magyar erdőbirtokosság magasrangú képviselőit is ott láthattuk, mert kezdettől fogva hirdettük, hogy *egy-egy életrevaló elgondolásért nem kell mindjárt a szomszédba mennünk!*

Csak egy sajnálatos körülményre kell rámutatnunk: az erdőrendezés hivatalos elméleti és gyakorlati szaktekintélyeinek feltűnő távolmaradására.

Nem kívánjuk eltitkolni: a jó ügy érdekében több magánlevelet is írtunk, amelyekben a tárgyhoz való hozzászólást kértünk. Nem néhány udvarias szót, hanem erős kritikát, — amennyiben ilyennek is komoly alapja lett volna — sajnós, teljesen hiába.

Személyi körülmények, sőt, mint utólag megtudtuk, rideg *anyagiai* is közrejátszottak abban, hogy a tiszta szakérdek nem érvényesülhetett!

Hogy ez a jövőben többé elő ne forduljon, készséggel vállalunk — szerény anyagi körülményeink mellett is — mindenemű költségmegtérítést, mert meggyőződésünk, hogy *a gyakorlat körében felmerülő problémák megoldása minden áldozatot megérdemel* és talán közvetlenebbül is szolgálja az erdőgazdaság

érdekeit, mint az elvontabb, tudományos jellegű kérdések tisztázása.

*

A kirándulások három napja is nagyon tanulságos volt. Mindenütt meleg kartársi szeretettel vártak bennünket és minden útnok bővelkedett hasznos látnivalókban.

Az egyes részletek leírását mellőzhetőnek vélem, mert hiszen legtöbbjükkel már egy-egy főiskolai tanulmányúti beszámoló is foglalkozott.

Azonban a szorosabban vett erdőgazdasági szempontokon felül is sok figyelemreméltó dologgal találkoztunk.

A primáciánál jól esett látnunk a fiatalság lelkes buzgóságát, amelyet a megértő vezetés kellő szóhozjuttatással és a hatáskör növelésével jutalmaz. Kétségtelen, hogy a szakmánkban olyan nagyon szükséges *önállóság* és biztos fellépés elérésének ez a legegyszerűbb és legjobb útja.

A székesfőkéntalannál gyönyörű felújulásokat, gondos állományápolást mutattak nekünk; Esztergom város erdejében a belterjes gazdálkodásra való sikeres törekvést, a közalapítványnál pedig a tartamosság elvének fokozódó érvényesülését láthattuk, igen meggyőző formában.

Erdész-szívnek annyira szép volt a július 8-i út, hogy még a szigorú kritikus *Lippóczy Béla* erdőigazgató úr sem fukarkodott az elismeréssel.

Mi viszont itt is meg akarjuk köszönni Öméltóságának a visegrádi kirándulás komoly, értékes óráját, amikor az egyik nehéz, kevésbé biztató résznél megállította az egész kiránduló társaságot és addig nem engedett el bennünket, amíg össze nem gyűjtötte azokat a tapasztalati adatokat, amelyek alapján az erdőhivatal megpróbálkozhatik a kopárosodásra hajló, déli kitettségű hegyoldalak sikeresebb felújításával.

Ha szembeállítjuk az idej három napot a régebbi „*erdei séták*“-kal, megnyugvással könyvelhetjük el, hogy most valóban *tanulmányúton* voltunk, amelynek tapasztalatai nemcsak erdőgazdasági vonatkozásban, hanem a kirándulások rendezése tekintetében is útmutatással szolgálhatnak.

*

Van azonban egy súlyos kifogásunk is.

Ez az a szinte hagyományosnak látszó *nemtörődömség*, amely a bejelentési kötelezettséggel szemben megnyilvánul.

Arról nem is beszélek, hogy a határidő adatai szerint mindössze húsz résztvevője lett volna a közgyűlésnek, mert abban talán a rendezőség is hibázott, hogy hónap végére kérte a részvételi díjak beküldését.

De július 1.-től 4.-ig még mindig elég idő lett volna egy levelezőlapot megírni és azzal néhány kellemetlenségnek az elejét venni.

Egy kisvárosban, mint Esztergom, nemcsak a szállások száma korlátolt, de az ellátás sem biztosítható budapesti mértékben. És senki sem kívánhatja egy kisebb forgalmú étteremtől, hogy 30 százalékos túlfogyasztásra rendezkedjék be.

A közgyűlést követő ünnepi ebédre 104 személy jelentkezett és 137-en ültünk az asztalnál! Mert a váratlan vendégek mind azzal érveltek, hogy „ahol 100 ember ebédel, ott a 101.-nek is jut”.

De miután 30-nál is többen voltak ilyen „nagyvonalúak”, nem minősíthettük jogosnak a panaszukat, hogy az adagok az asztal vége felé fogyókúrát tartottak és a kiszolgálásban is kisebb-nagyobb zavarok mutatkoztak.

Úgy érzem, hogy azokkal szemben, akik komolyan veszik a bejelentési kötelezettséget és ezzel hathatósan támogatják a rendezés munkáját, *nekünk is kötelességeink vannak*. Még pedig olyan értelemben, hogy a váratlan vendégek javára sem lakásban, sem ellátásban meg nem rövidülhetnek.

Ennek az elvnek a jövőben feltétlenül érvényt kell szerezniünk!

Az érem kedvezőbbik oldalán azonban — őszinte örömünkre szolgál — alig fér el a sok dícséret.

Kezdenünk kell Esztergom város hivatalos körein, akik *Glatz Gyula* polgármesterrel az élükön minden igyekezetükkel azon voltak, hogy a városukban töltött időt minél maradandóbb emléküvé tegyék számunkra.

Hálás köszönet illeti a város úri közönségét, amely a legmesszebbmenő szívéllyességgel segített szállás-gondjaink eltüntetésében. Magánlakást igénybe vevő tagtársainkat mindenhol igaz magyar vendégbarátsággal fogadták, amely nemcsak a reggelizőasztalt terítette meg bőségesen, hanem készséggel bocsátotta a fürdőszobát is rendelkezésükre. Hogy pedig ez a fáradtan, porosan hazaérkező kirándulók számára milyen szinte felbecsülhetetlen jótétemény volt, nem szorul bővebb magyarázatra.

Külön meg kell köszönnünk az esztergomi m. kir. államépítészeti hivatal szíves előzékenységét, amely különmunka beállításával lehetővé tette számunkra, hogy autobuszaink átkelhetek a dobogókői út új nagy hídján.

Hálával gondolunk vissza a kedves háziasszonyokra, akik a bankett-fáradalmak ellenére is már kora hajnalban talpon voltak és lankadatlanul szorgoskodtak, hogy a kirándulásokon sem legyen fennakadás ellátásunkban.

De meg kell dícsérnünk a kartársak komoly érdeklődését is, amellyel a felmerülő szakkérdéseket figyelemmel kísérték: önmaguk és a gondjaikra bízott erdőgazdaság javára.

Megelégedésünkre szolgál, hogy egyre több erdőtisztet látunk *hivatalos kiküldetésben* a közgyűlésen és külön ki kell emelnünk a veszprémi püspöki uradalom áldozatkészségét, amely négy erdőmérnökének tette lehetővé a részvételt. S hogy ezenfelül a püspökség gazdasági ügyeinek központi vezetője és az uradalommal összekötöttesben álló fakereskedő is résztvett a közgyűlésen, az az erdészeti közigazgatási fontosságának örvendetes méltánylását bizonyítja.

*

Mindent összefoglalva: azt hiszem, az eredmények szakbeli és társadalmi szempontból is egyformán megelégedésünkre szolgálhatnak.

Ezt ugyan a résztvevőknek kell eldönteniök, de hogy talán mégis van némi alapja a feltevésünknak, legyen szabad egy időzettel igazolnom.

Dr. Radocsay László Óméltósága, Komárom-Esztergom vármegyék főispánja elejétől végig kedves vendégünk volt. Eljött a közgyűlésre, érdeklődéssel hallgatta a programszerűt szakelőadást és elkísért bennünket a kirándulásokra is. Még a vármegyéje határán túl eső visegrádi erdőben is velünk tartott és pohárköszöntőjének szívből jövő melegséggel szárnyaló szavai: „*Szeretem az erdőt és szeretem az erdészeket!*” — mindnyájunk számára feledhetetlenek maradnak.

„*Hívjatok meg a jövő évi közgyűlésekre is!*” — Így búcsúzott tőlünk és én úgy érzem, jogunk van erre a felkérésre egy kicsit büszkének lennünk.

Mihályi.

AZ ERDŐMÉRNÖK-TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM.

Örömmel értesítjük érdeklődő tagtársainkat, hogy az erdőmérnök-továbbképző tanfolyamra már eddig is számos kartársunk jelentkezett és így minden reményünk meg van arra, hogy vállalkozásunk külsőségeiben is beváltja a hozzá fűzött reményeket.

A jelentkezés határidejéül e hó 15-ét szabtuk meg. Ismervén azonban a hagyományos magyar nemptörődömséget, megegyezően nagyon kérjük mindazokat, akik a tanfolyamon résztvenni óhajtanak, hogy szándékukat *legkésőbb augusztus hó 1-ig* bejelenteni szíveskedjenek, mert a Nyári Egyetem is igen népesnek ígérkezik és későbbi jelentkezés mellett az elszállásolás esetleg nehézségbe ütközik.

Az órarend alapján vitéz *Onczay Lászlónak* „Belterjes erdőgazdaság anyag- és pénzszámadása“ c. előadásához hozzászólását bejelentette *Lux Zoltán* hgi erdőmester.

A gyakorlat köréből bejelentett kérdések megvitatása céljából szabadon tartott óra is — úgy látszik — kevés lesz, mert már eddig is a következő kérelmek futottak be hozzánk:

1. *Vlaszaty Ödön*: A kanadai- és robusztanyár tenyésztésével kapcsolatos eddigi megfigyelések és kísérletek ismertetése.

2. *Niedermann Arpád*: A gyéritések gyakorisága bükkösökben, a gyéritési fatömegek nagysága az egyes korosztályokban és állományokban.

3. *Keiner Rezső*: A mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek köztesműveléssel való erdősítése és ennek propagandája.

4. *Lux Zoltán*: A nagyvad által okozott kár kérdése a m. kir. Kuria jogegységi tanácsának 94. sz. polgári döntvénye alapján.

Felkérjük a tanfolyamra jelentkező kartársainkat, amennyiben a fenti kérdésekhez hozzászólni kívánnak, azt nekünk ugyancsak *augusztus hó 1-ig* bejelenteni szíveskedjenek, hogy a részletes vita számára megfelelő időről gondoskodhassunk. Erre a célra augusztus hó 13.-ának délutánja is rendelkezésünkre áll.

ÚJABB ADATOK AZ AKÁCFÁBÓL KÉSZÜLT BOROSHORDÓK HASZNÁLHATÓSÁGÁRÓL.

Fontányi János kartársunktól (Somogyvár) az alábbi érdekes levelet kaptuk:

„Vidékünkön az akácfának boroshordó készítésére való felhasználása nem új, sőt nagyon régi dolog.

Sztankó J. öreglaki kádármester elvből nem is készít hordót más fából, mint akácból és a saját borát nem is tenné, mint mondja, tölgyfahordóba. A tölgyhordó porózus, tehát sokat párologtat, *tisztántartása is sokkal nagyobb gondot igényel* a likacsaiiban maradó bor miatt, ami ott megromlik és így a hordó tartalmát is veszélyezteti, könnyen vesz fel idegen ízt és szagot, sőt maga a tölgyhordó is előbb korhad, előbb „öregszik el“. Az akác fája tömör, nem likacsos, a bort nem veszi be, íze, szaga nines, a fája rendkívül tartós és — ami a kádármunka szempontjából igen fontos, — nevezett kádármester szerint *az akác fája könnyebben hajlítható*, mint a tölgyé.

Tudomásom szerint vidékünkön néhai *Peskár Vince* öreglaki kádármester készítette az első akác-fahordót háromakós nagyságban ezelőtt 30 esztendővel. Ennek akkor híre volt és

mert az a hordó ma is kifogástalan, az akácot hordónak előszeretettel használják“.

KURIAI DÖNTVÉNY A NAGY VAD ÁLTAL OKOZOTT KÁR MEGTÉRÍTÉSÉRŐL.

(*A m. kir. Kuria jogegységi tanácsának 94. számú polgári döntvénye.*)

„Az ingatlan birtokosa vagy haszonbérlője az 1883:XX. t.-c. 7. §-a alapján a fővadak által okozott károkért csak abban az esetben felel-e, ha az illető fővadakat az ingatlanon tenyészti, vagy pedig akkor is, ha a vadászterülete a fővad tenyésztésére alkalmas, a fővad ott nagyobb számban tartózkodik és a birtokos vagy haszonbérlő annak tenyésztését megfelelő intézkedésekkel nem akadályozza meg?

(Vonatkozással egyfelől a m. kir. Kuriának a P. VI. 2025—1928/21. és a Polgárijogi Határozatok Tárába 975. szám alatt felvett 6545—1928/19., a n-i kir. törvényszéknek Pf. II. 1965—1930/9., a k-i kir. járásbíróságnak P. 958—1931/5., a sz-i kir. törvényszéknek Pf. 339—1933/26.,

másfelől a b-i kir. ítéltáblának P. XX. 996—1937/27., a p-i kir. járásbíróságnak P. 1881—1935/8., P. 727—1936/5., P. 1507—1936/5., végül a sz-i kir. járásbíróságnak P. 2800—1935/12. számú jogerős ítéletére.)“

Határozat.

Az ingatlan birtokosa vagy haszonbérlője az 1883:XX. t.-c. 7. §-a alapján a fővadak által okozott károkért akkor is felel, ha a vadászterülete a fővadtenyésztésre alkalmas, a fővad ott állandóbban nagyobb számban tartózkodik és ezt a birtokos vagy haszonbérlő az ennek megakadályozására alkalmas intézkedések elmulasztásával előmozdítja.

Az ingatlan birtokosának vagy haszonbérlőjének a vadak által tett károkért való felelősségét az 1872:VI. t.-c. 7. §-a még akként szabályozta, hogy:

„A fővadak (szarvas, dāmivad és vaddisznó) által a vetésekben, ültetvényekben vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért azon birtokos vagy haszonbérlő, kinek vadászterületén az említett fővad tenyész, teljes kárpótlással tartozik.“

Ennek a törvénynek a módosítása céljából az 1882. évi november hó 8-án 359. szám alatt a képviselőházhoz beterjesztett törvényjavaslatnak a II. Fejezetében felvett és a vadak által tett károk megtérítéséről intézkedő 9. §-a az ugyanebben a kér-

désben javasolt rendelkezést azonban már akként szövegezte, hogy:

„A fővadak (szarvas, dámvad) által a vetésekben, ültetvényekben, vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért azon birtokos vagy haszonbérelő, kinek vadászterületén az említett fővad tenyésztetik, teljes kárpótlással tartozik.“

Amint az 1883:XX. t.-c. 7. §-ából megállapítható, a vonatkozó rendelkezés a most idézett utóbbi szövegezéssel került be a törvénybe is.

Ezek szerint a korábbi törvény (1872:VI. t.-c.) vonatkozó rendelkezésével szemben az 1883:XX. t.-c. 7. §-ának a szövege eltérést mutat egyrészt abban, hogy a fővad meghatározására utaló felsorolásnál a vaddisznónak — mint fővadnak — megemlítését mellőzi, másrészt a birtokos vagy haszonbérelő kártérítési felelősségének feltételeként nem a fővadnak a vadászterületen való tenyésztést, — ami akkor is megállapítható, ha a fővad ott tartózkodásának csupán a természet által adott feltételei vannak meg, — hanem az ott történt tenyésztését határozza meg, amiről viszont a használt kifejezés nyelvtani értelmezése mellett csak olyan esetben lehet szó, ha a területen a fővad ott tartózkodásának állandósítására és szaporodásának elősegítésére a birtokos, vagy haszonbérelő a köztapasztalat szerint erre alkalmas ténykedést fejt ki, vagy az ugyanezt a célt szolgáló ulasztást követte el.

A kiemelt eltérést illetően a törvényjavaslat miniszteri indokolásában csak arra van magyarázat, hogy a kár megtérítése irántifelelősség megállapításánál szóba jövő fővadak felsorolásánál a vaddisznónak, mint fővadnak a megemlítése minő okokból van mellőzve,

nem tartalmaz azonban ez az indokolás megokolást arra, hogy a rendes szóhasználat mellett kétségtelenül más jelentésű „tenyész“ kifejezés helyett milyen okokból és célzattal történt a javaslatban a „tenyésztetik“ szó használata.

Nem ad magyarázatot az utóbbi kérdésben a képviselőház közigazgatási bizottságának a törvényjavaslat tárgyában tett (437. számú) jelentése sem.

Az 1883:XX. t.-c. előkészítő munkálatában tehát nincs adat arra, hogy a most idézett törvény 7. §-ának az 1872:VI. t.-c. 7. §-ától eltérő szövegezésével a törvényhozásnak minden más értelmezést kizáró módon az lett volna a szándéka, hogy ezzel

az ingatlan birtokosának vagy haszonbérelőjének a fővadak által okozott kárért való felelősségét egyedül arra az esetre szorítsa, amikor a vadászterületén előforduló szarvas és dámvad kizárólagosan a birtokosnak vagy haszonbérelőnek az ott tartóz-

kodás állandósítására és a szaporodás előmozdítására irányuló céltudatos intézkedései folytán tartózkodik állandóan az ingatlanon.

Másfelől azt sem lehet okszerűen feltenni, hogy a törvényhozó az előbb idézett törvény 7. §-ának a szövegében felvett „tenyésztetik“ szó használatával a birtokos vagy haszonbérlő kártérítési felelősségét arra az esetre is ki akarta zárni, ha a fővadaknak a vadászterületén bekövetkezett állandó tartózkodását és elszaporodását, az ennek megakadályozására köztapasztalat szerint alkalmas intézkedések elmulasztásával lehetővé teszi.

Egymagában az, hogy a terület terjedelménél vagy a természeti adottságánál fogva a fővad tenyésztésére alkalmas és a fővad ott nagyobb számban fordul elő, a kártérítési felelősség megállapítására alapot nem nyújt ugyan,

mert a fővad nagyobb számban való előfordulása esetleges és átmeneti is lehet, a kártérítési kötelezettségnek egyedül a fenti alapon történő megállapítása tehát a tárgyi felelősségnek erre az esetre való kiterjesztését, vagy legalább is az 1872:VI. t.-c. megváltoztatott rendelkezéséhez való visszatérést jelentene:

olyan esetben azonban, amidőn a fővadak az állandóbb jellegű tartózkodásra és szaporodásukra alkalmas létfeltételeiket megtalálják nemcsak azért, mert erre a terület természeti adottságai folytán alkalmas, hanem azért is, mert a birtokos vagy haszonbérlő a vadászathoz fűződő gazdasági vagy egyéb érdekeinek szolgálatában, az általános vadvédelmi rendelkezéseken túlmenő kímélettel mozdítja elő a fővad tartózkodásának az állandosulását,

indokolt, hogy a birtokos vagy haszonbérlőnek a fővadak által okozott kárért való megtérítési kötelezettsége megállapíttassék akkor is, ha a fővadak ott tartózkodásának állandósítása és szaporodása érdekében az előbb kiemelteken túlmenő tevéleges intézkedéseket (elkerítés, etetés, szók felállítása, vérfelfrisítés, stb.) nem is tett.

Nem is egyeztethető össze ugyanis a jogérzettel az 1883:XX. t.-c. 7. §-ában foglalt rendelkezésnek olyan értelmezése, hogy a vadászterület birtokosa vagy haszonbérlője mentesüljön a mulasztása következtében tenyésző fővadak által a harmadik személynek okozott kárért való felelősség alól, holott a fővadak előfordulásával járó gazdasági vagy egyéb előnyöket magának éppen úgy biztosítja, mint az a birtokos vagy haszonbérlő, aki hasonló érdekei szolgálatában cselekvően — de a kártérítési felelősség kockázatával — jár el.

Ezekből az okokból a vitás elvi kérdést a határozat szerint kellett eldönteni.

Kelt és hitelesített Budapest, a m. kir. Kuria közpolgári ügyekben alakított jogegységi tanácsának az 1938. évi június hó 13. napján tartott ülésében.

Hutás József s. k.

a m. kir. Kuria másodelnöke,
mint a jogegységi tanács elnöke.

Dr. Biczó László s. k.

jogegységi tanács jegyzője.

OKLEVELES GAZDÁK TALÁLKOZÓJA KOLOZSVÁRON.

A kolozsvári gazdasági tanintézetben és akadémián végzett okleveles gazdák Kolozsvárott f. évi *szeptember hó 3-án*, szombaton találkozót rendeznek. A rendezőség meghívja vendégül a más gazdasági akadémiákon és régi tanintézetekben végzett okleveles gazdákat is és ezúton kéri fel az összes érdekelteket, hogy részvételi szándékukat pontos címük megjelölésével szíveskedjenek *Török Bálint* E. G. E. igazgató, Cluj, Str. A. Muresan 10. címre bejelenteni.
